

ALERT PRAWNY: Dotyczący projektu ustawy Prawo komunikacji elektronicznej, która ma zastąpić dotychczasowe Prawo telekomunikacyjne

- podsumowanie wybranych planowanych zmian -

Etap: Projekt w trakcie przygotowania przez Radę Ministrów:
<https://legislacja.rcl.gov.pl/projekt/12382350/katalog/13040614#13040614>

Wstęp:

Zmiany dotyczą przede wszystkim wdrożenia do polskiego porządku prawnego dyrektywy 2018/1972 Parlamentu Europejskiego i Rady, która ustanawia pakiet regulacji tzw. Europejski Kodeks Łączności Elektronicznej (EKŁE). Obecnie projekt ustawy jest na etapie opiniowania. Poniżej prezentujemy krótkie podsumowanie wybranych zmian.

I. Zmiany związane z wykorzystaniem zasobów numeracji:

1) Istotną zmianą w kontekście ustawy Prawa telekomunikacyjnego jest wprowadzenie **możliwości przydzielania prawa do wykorzystywania zasobów numeracji** podmiotom uprawnionym do prowadzenia działalności gospodarczej, **innym niż przedsiębiorcy telekomunikacyjni**. Zmiana dotyczy usług, które nie są usługami telekomunikacyjnymi, jak np. zarządzanie inteligentnymi licznikami energii lub flotami samochodów.

2) Prezes Urzędu Komunikacji Elektronicznej (UKE) może **odmówić przyznania prawa do wykorzystywania zasobów numeracji**, jeżeli wnioskowane przeznaczenie numeracji nie jest zgodne z planem numeracji krajowej dla publicznych sieci telekomunikacyjnych.

Ponadto może tak się stać, kiedy przydzielona wcześniej numeracja była wykorzystywana nieefektywnie – mniej niż 75% wszystkich wcześniej przyznanym zakresów numeracji lub wykorzystanie mniej niż 75% przyznanym wcześniej zakresów numeracji w ramach tego samego wyróżnika sieci lub wskaźnika strefy numeracyjnej, z którego podmiot wnioskujący chciałby otrzymać następny przydział.

3) Prezes UKE może również cofnąć lub zmienić zakres prawa do wykorzystywania zasobów numeracji w wyniku zmian we właściwym planie numeracji krajowej dla publicznych sieci telekomunikacyjnych, braku efektywnego wykorzystywania otrzymanych przydziałów, wykorzystywania w sposób niezgodny z warunkami przyznania numeracji lub jej przeznaczeniem albo braku wnoszenia opłat za prawo do wykorzystywania numeracji.

4) Zostanie dodany obowiązek przekazywania treści umowy do Prezesa UKE. Możliwość udostępniania zasobów numeracji została przyznana wyłącznie podmiotom, które posiadają przydział numeracji – podmiot, któremu udostępniono numerację nie ma prawa jej dalszego udostępniania.

II. Nowe obowiązki dotyczące zawierania umów

1) Umowa zawierana poza lokalem

Zawarcie **niezapowiedzianej** umowy w miejscu zamieszkania lub zwykłego pobytu konsumenta poza lokalem przedsiębiorstwa będzie zabronione. Warto zauważyć, że nie jest to całkowity zakaz do zawierania umowy poza lokalem przedsiębiorcy. Ma on służyć przede wszystkim ukróceniu nieuczciwym praktykom niezapowiedzianej sprzedaży „door to door”.

2) Informacje przedumowne

Zostaje nałożony obowiązek na dostawcę usług komunikacji elektronicznej dostarczenia klientowi na trwałym nośniku tzw. informacji przedumownych dotyczących usługi, której dotyczyć będzie umowa o świadczenie usług komunikacji elektronicznej, w zakresie usług komunikacji elektronicznej innych niż usługi transmisji danych używane do świadczenia usług komunikacji maszyna-maszyna.

Do informacji przedumownych należą m.in.:

- a) główne cechy każdej usługi, w tym wszelkie minimalne poziomy jakości usług, a w przypadku usług innych niż usługi dostępu do internetu – konkretne gwarantowane parametry jakości, albo oświadczenie o braku minimalnych poziomów jakości usług;

- b) cenę usługi, w tym cenę za jej aktywację, opłatę abonamentową lub inną okresową opłatę, cenę za jednostkę rozliczeniową usługi oraz inne powtarzalne lub oparte na zużyciu opłaty;
- c) okres obowiązywania umowy oraz warunki przedłużenia i sposób zakończenia obowiązywania umowy;
- d) zakres działań podejmowanych przez dostawcę usług komunikacji elektronicznej w związku z przypadkami naruszenia bezpieczeństwa sieci lub usług;
- e) w wypadku świadczenia usługi dotyczącej dostarczenia internetu – wszelkich oferowanych minimalnych poziomach jakości usługi, z uwzględnieniem parametrów istotnych dla użytkowników końcowych z niepełnosprawnościami, metod ich pomiaru, treści i formy publikacji informacji oraz mechanizmów certyfikacji jakości;
- f) umowy o świadczenie usług komunikacji elektronicznej w zakresie usługi komunikacji interpersonalnej wykorzystującej numery – prawie decydowania o umieszczaniu danych abonenta w spisie abonentów oraz rodzaju danych umieszczonych w spisie.

Zaakceptowane przez konsumenta informacje przedumowne stają się integralną częścią umowy o świadczenie usług komunikacji elektronicznej i nie podlegają zmianie, chyba że umawiające się strony wyraźnie postanowią inaczej.

3) Zwięzłe podsumowanie warunków umowy

Jest to nowy obowiązek, który stanowi implementację art. 102 ust. 3 EKŁE. Ma on służyć umożliwienia konsumentom łatwego porównywania różnych ofert. Przedsiębiorca ma obowiązek dostarczenia **przed zawarciem umowy**, bezpłatnie na trwałym nośniku zwięzłego podsumowania warunków umowy. Wyjątek stanowią tylko problemy techniczne, jak np. awaria drukarki w salonie itd. – gdy nie jest to możliwe przed zawarciem umowy, dostawca usług przedstawia je niezwłocznie, gdy tylko stanie się to możliwe. Umowa jest ważna po otrzymaniu od konsumenta oświadczenia wyrażającego chęć skorzystania z wcześniej otrzymanej oferty. Ma to uchronić konsumentów od zawierania umów na warunkach wcześniej im nieprzedstawionych.

4) Niezależne narzędzie porównawcze dla użytkowników końcowych

Jest to nowe uprawnienie dla konsumenta, które ma służyć ułatwieniu dokonania wyboru najlepszej dla siebie oferty. Narzędzie porównawcze ma umożliwiać porównanie warunków świadczenia usług dostępu do internetu oraz publicznie dostępnych usług komunikacji interpersonalnej, w zakresie ceny i jakości.

Narzędzie to ma być niezależne od dostawców usług, informacje powinny być zapisane jasnym i prostym językiem, zawierać jasne i obiektywne kryteria porównania.

Podmiot oferujący narzędzie porównawcze, na żądanie Prezesa UKE, w terminie wskazanym w żądaniu, nie krótszym niż 7 dni, przekazuje informacje niezbędne do oceny, czy użytkownicy końcowi mają dostęp do narzędzia porównawczego.

III. Weryfikacja tożsamości abonenta.

1) Nowe możliwości zdalnej weryfikacji

W ramach usług przedpłaconych została dodana możliwość weryfikacji tożsamości za pomocą podpisu osobistego, za pomocą zdalnej identyfikacji, za pomocą podpisu zaufanego, za pomocą publicznej aplikacji mobilnej oraz za pomocą środków identyfikacji elektronicznej służących do uwierzytelniania w systemie teleinformatycznym spółdzielczej kasy oszczędnościowo-kredytowej i instytucji płatniczej.

Ponadto obowiązek rejestracji abonenta nie może stanowić samostojącej podstawy do kopiowania dokumentu tożsamości.

2) Weryfikacja tożsamości przy wydaniu duplikatu karty lub urzędnika

Na przedsiębiorcę telekomunikacyjnego zostaje wprowadzony obowiązek weryfikowania istnienia zastrzeżenia numeru PESEL, przed wydaniem duplikatu karty SIM (o ile umowa zawierana jest z osobą fizyczną, która posiada nadany numer PESEL). Zablockowanie oszustom uzyskania duplikatu karty SIM ma na celu uniemożliwienie, aby dostęp do bankowości elektronicznej trafił w niepowołane ręce.

IV. Tajemnica komunikacji elektronicznej

- Podmiot uczestniczący w wykonywaniu działalności komunikacji elektronicznej w publicznych sieciach telekomunikacyjnych oraz **podmioty z nim współpracujące** są obowiązane do zachowania tajemnicy komunikacji elektronicznej (podmioty zobowiązane do zachowania tajemnicy nie zaliczają się zatem tylko do przedsiębiorców komunikacji elektronicznej);

- Przedsiębiorcy komunikacji elektronicznej są uprawnieni do wysyłania komunikatów w interesie publicznym do użytkowników końcowych (nie będzie to marketing lub niezamówiona informacja handlowa);

- Komunikaty w interesie publicznym mogą dotyczyć takich spraw jak nowe e-usługi administracji publicznej lub ich nowe funkcjonalności, jak również np. wpływających terminów do podjęcia określonych działań (np. podatkowych);

- Przesyłane informacje, objęte tajemnicą komunikacji elektronicznej, mogą być przetwarzane wyłącznie na potrzeby świadczonej usługi komunikacji elektronicznej.

Przetwarzanie w innych celach jest dopuszczalne jedynie na podstawie przepisów ustawowych;

- **Przedsiębiorca komunikacji elektronicznej ponosi odpowiedzialność** za naruszenie tajemnicy komunikacji elektronicznej przez podmioty działające w jego imieniu.

V. Przetwarzanie danych o lokalizacji

Jest to częściowa implementacja art. 9 dyrektywy 58/2002. Przepisy te regulują zasady przetwarzania danych o lokalizacji przez dostawców usług komunikacji elektronicznej.

Do przetwarzania danych o lokalizacji konieczne jest uzyskanie zgody od użytkownika. Dane lokalizacyjne mogą być przetwarzane wyłącznie w celu świadczenia usług o wartości wzbogaczonej oraz innych wskazanych w ustawie.

Do uzyskania zgody abonenta stosuje się przepisy RODO.

Obowiązki informacyjne wobec klienta przed uzyskaniem jego zgody:

- poinformowanie o rodzaju danych o lokalizacji;
- poinformowanie o celach i okresie przetwarzania;
- czy dane zostaną przekazane innemu podmiotowi do celów świadczenia usługi tworzącej wartość wzbogaczącą.

Obowiązek zgody wyłączony jest np. w wypadku udostępniania uprawnionym podmiotom, a także sądowi i prokuratorowi, przetwarzanych przez siebie danych.

VI. Ochrona użytkowników końcowych przed marketingiem bezpośrednim

Przepisy te stanowią ochronę użytkowników końcowych przed nękaniami w związku z marketingiem bezpośrednim lub przesyłaniem niezamówionej informacji handlowej.

Zostaje zakazane używanie:

- automatycznych systemów wywołujących (zautomatyzowane połączenia komunikacji głosowej, które łączą się z użytkownikiem końcowym i przekazują przygotowane uprzednio nagranie);
- telekomunikacyjnych urządzeń końcowych, w szczególności w ramach korzystania z usług komunikacji interpersonalnej.

Marketing elektroniczny lub przesyłanie niezamówionej informacji handlowej są dopuszczalne, jeżeli użytkownik wyraził zgodę na ich otrzymywanie.

a) Zgoda może nie być wyraźna, jeżeli abonent lub użytkownik końcowy udostępnił w ww. celach identyfikujący go adres elektroniczny;

b) musi być konkretna, wskazywać kanał przyszłej komunikacji z klientem i określać podmiot, na rzecz którego została udzielona.

Komunikaty marketingu bezpośredniego muszą być odróżniane od komunikatów technicznych lub obsługowych.

Warto zwrócić uwagę, że zgodnie z dyrektywą 2002/65/WE (art. 2 lit. e) "środki porozumiewania się na odległość" oznaczają wszelkie środki, które bez jednoczesnej fizycznej obecności dostawcy i konsumenta mogą być wykorzystywane do sprzedaży na odległość usługi pomiędzy tymi stronami.

VII. Przepisy o karach pieniężnych i przepisy karne

1) Karom pieniężnym podlega m.in. każdy kto:

- wykorzystuje zasoby numeracji niezgodnie z przeznaczeniem;
- udostępnia zasoby numeracji, nie będąc do tego uprawnionym;
- nie wypełnia obowiązków związanych ze zmianą numeracji;
- narusza zakazy dotyczące zawierania umowy poza lokalem;
- nie wypełnia lub nienależyście wypełnia obowiązki dotyczące zawierania umowy o świadczenie usług komunikacji elektronicznej;
- świadczy usługi telekomunikacyjne bez potwierdzenia danych podanych przez abonenta;
- nie przekazuje Prezesowi UKE informacji dotyczących narzędzia porównawczego;
- narusza obowiązek zachowania tajemnicy komunikacji elektronicznej;
- używa automatycznych systemów wywołujących lub używa telekomunikacyjnych urządzeń końcowych do celów przesyłania niezamówionej informacji handlowej bez uprzedniego uzyskania zgody abonenta lub użytkownika końcowego.

2) W przypadku niewypełnienia obowiązku uzyskania zgody użytkownika końcowego, która dotyczy marketingu bezpośredniego, Prezes UKE nakłada na podmiot, biorąc pod uwagę charakter i zakres naruszenia, karę pieniężną w wysokości do 3% przychodu ukaranego podmiotu, osiągniętego w poprzednim roku kalendarzowym lub do 1 000 000 zł, przy czym zastosowanie ma kwota wyższa.

3) Niezależnie od powyższych kar pieniężnych Prezes UKE może nałożyć na kierującego przedsiębiorstwem telekomunikacyjnym, w szczególności osobę pełniącą funkcję kierowniczą lub wchodzącą w skład organu zarządzającego przedsiębiorcy telekomunikacyjnego lub związku takich przedsiębiorców, karę pieniężną w wysokości do 300% jego miesięcznego wynagrodzenia.

Wejście w życie przepisów:

Większość przepisów ustawy wchodzi w życie po upływie 6 miesięcy od dnia ogłoszenia.

W razie jakichkolwiek pytań lub wątpliwości prosimy o kontakt z:

Adwokat Katarzyną Rodacką – k.rodacka@paluckiszkutnik.pl

Adwokatem Piotrem Pałuckim – p.palucki@paluckiszkutnik.pl